

กรอบการพัฒนากิจกรรมเชิงพื้นที่
ตำบลอโศก ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลปิโน อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาภาคการเกษตรของตำบลให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนากการเกษตรของประเทศ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการพัฒนาเกษตรกรให้มีความสามารถในการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่

ตำบลปิโนเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติและการเกษตร มีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญ ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และพืชสวน รวมทั้งมีแหล่งน้ำและทรัพยากรดินที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร อย่างไรก็ตามภาคการเกษตรในพื้นที่ยังประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตผันผวน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และข้อจำกัดด้านการตลาดและการจัดการทรัพยากร ซึ่งจำเป็นต้องมีการวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรตำบลปิโนฉบับนี้ ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แผนสะท้อนถึงสภาพปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของพื้นที่อย่างแท้จริง และสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรรมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนพัฒนาการเกษตรตำบลปิโนฉบับนี้ จะเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาภาคการเกษตรของตำบลให้เกิดความมั่นคงด้านอาหาร การสร้างรายได้ที่ยั่งยืน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืนต่อไป

นางสาวหัตถาพร สุขเจริญ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้านกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง
  - ๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ ๑
  - ๑.๒ อาณาเขต ๑
  - ๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง ๑
๒. ลักษณะภูมิประเทศ
  - ๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม ๓
  - ๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน ๔
  - ๒.๓ กลุ่มชุดดิน ๔
๓. ลักษณะภูมิอากาศ
  - ๓.๑ ฤดูกาล ๕
  - ๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ ๕
๔. เส้นทางคมนาคม
  - ๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล ๖
  - ๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ ๖
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน
  - ๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ ๖
  - ๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ ๗
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน ๘

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ ๙
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI ๙

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร
  - ๑.๑ เกษตรกร ๑๐
  - ๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร ๑๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๑๕
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๑๕
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๑๗
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๑
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๒๑
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๒๒
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๓
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๒๔
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๒๕
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๒๗
บรรณานุกรม	๒๘

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๒
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๒
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๓
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๕
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๕
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๗
๗	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๗
๘	แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๗
๙	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๗
๑๐	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๘
๑๑	แสดงข้อมูลด้านพืช	๙
๑๒	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๙
๑๓	แสดงข้อมูลด้านประมง	๙
๑๔	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๐
๑๕	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๐
๑๖	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๑
๑๗	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๑
๑๘	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๑
๑๙	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๒
๒๐	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๒
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๓
๒๒	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๑๓
๒๓	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๑๓
๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๑๓
๒๕	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๑๔
๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๑๔
๒๗	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๑๔
๒๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน	๑๕
๓๐	แสดงครีวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตปาล์มน้ำมัน	๑๕
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม	๑๖
๓๒	แสดงต้นทุนการผลิต	๒๑
๓๓	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๒๓
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๓
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ปาล์มน้ำมัน ตำบลอูปีน	๒๔
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๒๕
๓๗	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๒๗

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อตำบลอโศก	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลอโศก	๓
๓	แผนที่แสดงความลาดชันตำบลอโศก	๔
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินตำบลอโศก	๔
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลอโศก	๘
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน	๑๕
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง)	๑๖
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๑๖
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๒๑
๑๐	แสดงวิธีการตลาดตำบลอโศก	๒๒

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้านกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

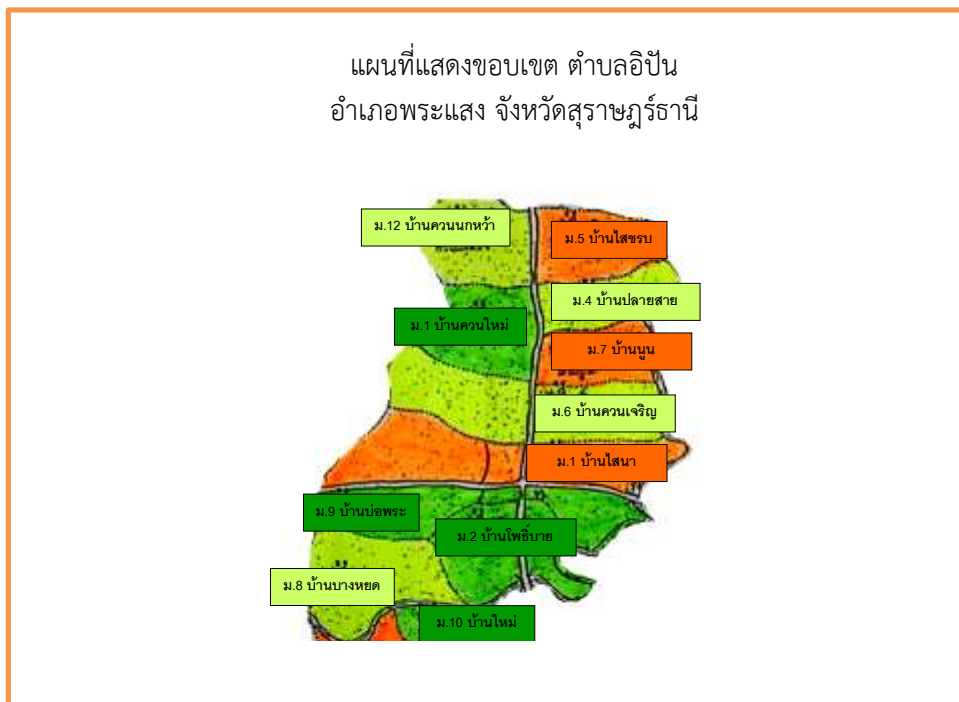
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลอปีน ตั้งอยู่ในอำเภอพระแสง มีเนื้อที่ประมาณ ๘๒.๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๕๑,๕๕๗ ไร่

๑.๒ อาณาเขต

ตำบลอปีน มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลพ่วงพรหมนคร (อ.เคียนซา)
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลทุ่งหลวง (อ.เวียงสระ)
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลไทรซิง (อ.พระแสง)
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลไทรซิง/ตำบลสาकु (อ.พระแสง)

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ
(ที่มา : กองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบลอปีน)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยในขอบเขตข้อมูลพื้นที่ แบ่งเป็น จำนวน ๑ เทศบาล ๑ อบต. ๑ ตำบล (ตำบลอปีน) และ ๑๒ หมู่บ้าน (รายชื่อหมู่บ้านทั้ง ๑๒ แห่ง ได้แก่ บ้านไสนา, บ้านโพธิ์บาย, บ้านสายกลาง, บ้านปลายสาย, บ้านไสรบ, บ้านควนเจริญ, บ้านนูน, บ้านบางหยด, บ้านบ่อพระ, บ้านใหม่, บ้านควนใหม่ และบ้านควนนกหว้า)

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบลย่านดินแดง
จำนวน ๑ แห่ง และ องค์การบริหารส่วนตำบลอโศก จำนวน ๑ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง

หมู่ที่ / ตำบล	ตำบลอโศก
๑	บ้านไสนา
๒	บ้านโพธิ์บาย
๓	บ้านสายกลาง
๔	บ้านปลายสาย
๕	บ้านไสขรบ
๖	บ้านควนเจริญ
๗	บ้านนูน
๘	บ้านบางหยด
๙	บ้านบ่อพระ
๑๐	บ้านใหม่
๑๑	บ้านควนใหม่
๑๒	บ้านควนนกหว้า

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี , พ.ศ ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
อโศก	๕๑,๕๕๗	๑	๑	๑๒	๔,๑๙๘

ที่มา : สำนักงานทะเบียนอำเภอพระแสง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ตำบลอโพน มีสภาพพื้นที่เป็น พื้นที่เนินสูงสลับที่ลุ่ม (Undulating to Rolling terrain) โดยมีรายละเอียดดังนี้:

พื้นที่เนินสูงและที่ราบสูง: กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่หมู่บ้านต่าง ๆ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนลึกที่มีการระบายน้ำดี เหมาะแก่การปลูกพืชเศรษฐกิจประเภทไม้ยืนต้น โดยเฉพาะปาล์มน้ำมันและยางพารา

พื้นที่ราบลุ่ม: ปรากฏอยู่ตามบริเวณสองฝั่งของแม่น้ำตาปีและคลองอโพน ซึ่งเป็นลำน้ำสายหลักที่ไหลผ่านพื้นที่ พื้นที่ส่วนนี้มักประสบปัญหาน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน แต่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินสูง

พื้นที่ป่าไม้: มีป่าที่สำคัญคือ ป่าเฉลิมพระเกียรติ ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๑๑ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๑๗ ไร่ ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน นอกจากนี้ยังมีพื้นที่สาธารณประโยชน์อื่น ๆ ที่มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันในตำบล

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลอโพน

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

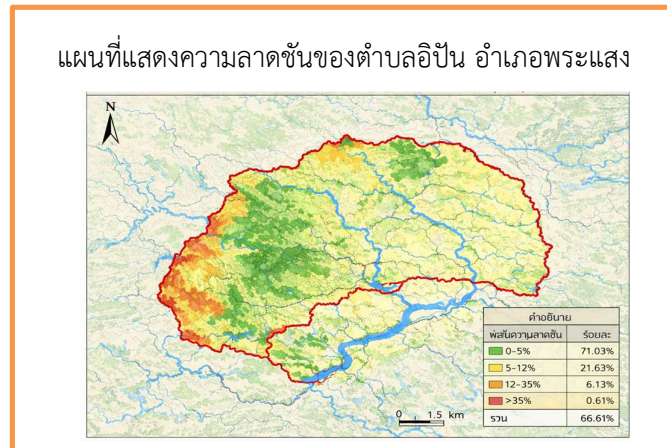
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
อโพน	๕๑,๕๕๗	๗๘๕	๑.๕๒

ที่มา (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

ตำบลอปีนมีความลาดชันโดยเฉลี่ยต่ำถึงปานกลาง โดยพื้นที่ส่วนใหญ่มีความลาดชัน ๐-๕% รองลงมาคือ ๕-๑๒% และมีพื้นที่ลาดชันมากกว่า ๑๒% เพียงบางส่วน ซึ่งพื้นที่ที่ราบและลาดชันน้อยเหมาะสมต่อการทำการเกษตร โดยเฉพาะปาล์มน้ำมันและยางพารา ขณะที่พื้นที่ลาดชันสูงควรกำหนดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ดิน น้ำ และทรัพยากรธรรมชาติ

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงความลาดชันตำบลอปีน

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ดินในตำบลอปีน มีกลุ่มชุดดิน จำนวน ๕ กลุ่มชุดดิน ดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๓๒ (ชุดดินลำแก่น - Lk)

กลุ่มชุดดินที่ ๓๔ (ชุดดินฉลอง - Cg)

กลุ่มชุดดินที่ ๓๙ (ชุดดินคองหงษ์ - Kh)

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ (ชุดดินนาบอน - Nb)

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ (ดินตื้น/ดินเบน - Slope Complex)

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕)

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอพระแสง (รวมถึงตำบลลิป็น) มีลักษณะเป็นภูมิอากาศแบบร้อนชื้น ช่วงกลางวันอากาศจะร้อนและมีฝนตกช่วงบ่ายถึงค่ำเป็นส่วนใหญ่ พื้นที่นี้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤษภาคม ทำให้ได้รับฝนจากฝั่งทะเลที่ขนานทั้ง ๒ ด้าน โดยสามารถแบ่งฤดูกาลออกเป็น ๒ ฤดู คือ

๑) ฤดูฝน: อยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม

๒) ฤดูร้อน: อยู่ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน

โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน	←			→								
ฤดูฝน					←							→
ฤดูหนาว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

ลักษณะภูมิอากาศในพื้นที่อำเภอตำบลลิป็น เป็นแบบร้อนชื้น มีฝนตกชุกในช่วงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (พฤษภาคม-ตุลาคม) และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (ตุลาคม-พฤษภาคม) จากการวิเคราะห์สถิติภูมิอากาศย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘) พบข้อมูลที่สำคัญต่อการวางแผนการเกษตรดังนี้

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี (พ.ศ.)	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม./เดือน)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๔	๑,๘๕๖.๓	๑๕๔.๖๙	๑๗๗	พฤศจิกายน (๓๔๒.๓)	๒๙.๖ (เม.ย.)	๒๖.๑๕ (ม.ค.)	๒๘.๓๔
๒๕๖๕	๑,๖๙๗.๙	๑๔๑.๔๙	๒๐๐	กรกฎาคม (๒๓๑.๒)	๒๗.๖ (เม.ย.)	๒๕.๗ (ธ.ค.)	๒๖.๙๐
๒๕๖๖	๑,๔๘๖.๓	๑๒๓.๘๖	๑๕๔	กรกฎาคม (๒๘๔.๗)	๒๙.๑ (เม.ย.)	๒๔.๒ (พ.ค.)	๒๗.๐๐
๒๕๖๗	๑,๕๘๑.๓	๑๓๑.๗๘	๑๖๑	สิงหาคม (๒๖๔.๓)	๓๐.๐ (เม.ย.)	๒๖.๔ (ธ.ค.)	๒๗.๘๑
๒๕๖๘	๑,๖๘๓.๔	๑๔๐.๒๘	๑๗๒	เมษายน (๒๘๙.๔)	๒๘.๒ (มี.ค.)	๒๖.๑ (พ.ย.)	๒๗.๑๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

ตำบลอปีน มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้

ทางหลวงชนบท สก.๔๐๑๔: เป็นเส้นทางสายหลักภายในตำบลที่เชื่อมโยงทั้ง ๑๒ หมู่บ้านเข้าด้วยกัน และใช้เชื่อมต่อไปยังตำบลสาकु และตำบลไทรซิง

ถนนสายความมั่นคง (เลียบคลองอปีน): ใช้สำหรับการขนส่งผลผลิตจากพื้นที่ลุ่มริมน้ำเข้าสู่ถนนสายหลัก

ถนนคอนกรีตและถนนลาดยางมาตรฐาน: มีโครงข่ายครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ทำให้รถบรรทุกทางการเกษตร (รถกระบะขนส่งปาล์ม/ยาง) สามารถเข้าถึงแหล่งรับซื้อและลานเทในพื้นที่ได้อย่างสะดวก

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้
ทางรถไฟ: ไม่มีเส้นทางรถไฟตัดผ่านโดยตรง (สถานีรถไฟที่ใกล้ที่สุดคือ สถานีรถไฟบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ)

ทางรถยนต์: สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร: จำนวน ๐ สถานี (ใช้จุดจอดรับ-ส่งผู้โดยสารบริเวณทางแยกสำคัญในเขตเทศบาลตำบลอปีน) มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่

สายสุราษฎร์ธานี - พระแสง - กระบี่ และ

สายหาดใหญ่ - สุราษฎร์ธานี

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้:

ทางหลวงหมายเลข ๔๐๓๗: เส้นทางระหว่าง อ.เคียนซา ถึง อ.พระแสง (ผ่านตำบลอปีน) ระยะทางประมาณ ๓๕ กิโลเมตร

ทางหลวงหมายเลข ๔๑๓๓: เส้นทางระหว่าง อ.พุนพิน (แยกหนองขรี) ถึง อ.พระแสง ระยะทางประมาณ ๖๕ กิโลเมตร

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

ตำบลอปีนมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการหล่อเลี้ยงระบบนิเวศแบบ "ท้องกระทะ" และสนับสนุนภาคการเกษตร ดังนี้:

- แม่น้ำสายหลัก: ได้แก่ แม่น้ำตาปี จำนวน ๑ สาย ไหลผ่านทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

- ลำคลอง: มีจำนวน ๕ สาย ได้แก่ คลองอปีน (ม.๒, ๓, ๘, ๑๐), คลองเทียน (ม.๕), คลองบอด (ม.๕), คลองปลายสาย (ม.๔, ๗, ๑๑) และ คลองสาย (ม.๑๑)

- ลำห้วย: มีจำนวน ๑๒ สาย กระจายอยู่ในหมู่บ้านต่าง ๆ เช่น ห้วยบางต้นไทร (ม.๑), ห้วยบางแม่ปลา (ม.๑, ๖, ๙), ห้วยพรุพี (ม.๑๒) และห้วยบางไฟไหม้ (ม.๕, ๑๒) เป็นต้น

- หนอง บึง และห่าน: มีจำนวนรวม ๒๑ แห่ง พื้นที่รวมกว่าหลายร้อยไร่ แหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น หานอุโบสถ (ม.๔, ๕, ๗) มีเนื้อที่ขนาดใหญ่ถึง ๑๓๗ ไร่ ๒ งาน, หานพวง (ม.๕) ๔๐ ไร่, หนองห่านทราย (ม.๕) ๓๕ ไร่ และ หนองหญ้าปล้อง (ม.๑) ๓๐ ไร่

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูระบายน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
	ไม่พบข้อมูลในพื้นที่				

ที่มา : กรมชลประทาน., พ.ศ.๒๕๖๑

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
๑	อี่ปุ่น	-	-	๙*	๑	-	๙	๐.๐๕	๗๐๐

ที่มา กองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบลอี่ปุ่น (ฝ่ายโครงการพื้นฐานและแหล่งน้ำ)

รายงานสถานะโครงการชลประทานขนาดเล็ก กรมชลประทาน (ประจำปี ๒๕๖๘), พ.ศ.๒๕๖๑.

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจิว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
๑	อี่ปุ่น	-	-	-	-	-	-

ที่มา : กรมชลประทาน., พ.ศ.๒๕๖๑

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

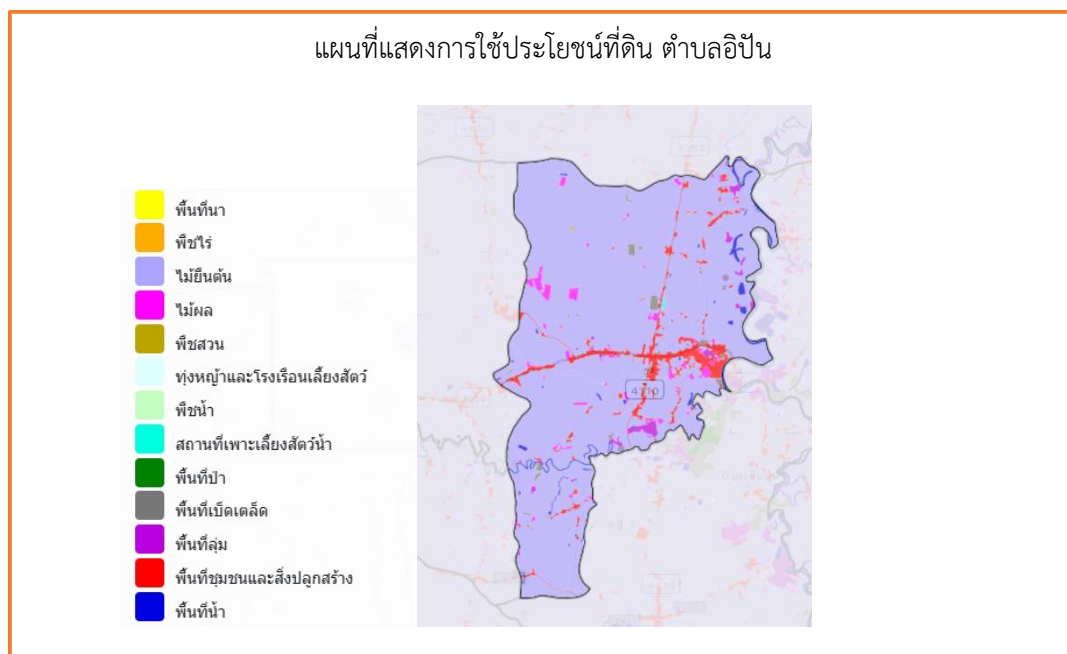
ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค – บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
	อี่ปุ่น	๒๑	๑๒*	๓๓

ที่มา : กรมชลประทาน., พ.ศ.๒๕๖๑

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๐	๐
พืชไร่	๐	๐
ไม้ยืนต้น	๔๖,๗๗๖.๗	๙๐.๗๓
ไม้ผล	๘๒๕.๓๙	๑.๖๐
พืชสวน	๗.๓๗	๐.๐๑๔
พื้นที่นา	๐	๐
พืชน้ำ	๐	๐
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๔	๐.๐๔๗
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๐	๐
พื้นที่ลุ่ม	๔๗๙	๐.๙๓
พื้นที่น้ำ	๘๓๗	๑.๖๒
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๒๑๖	๔.๓๐
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๓๙๒	๐.๗๖

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรตำบลอปีน ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตรจำนวน ๒๙,๓๕๒.๕ ไร่ (ร้อยละ ๕๖.๙๓ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทานร้อยละ ๐ (อยู่ในเขตนอกชลประทาน)

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)					รวมพื้นที่การเกษตรทั้งหมด (ไร่)
		ยางพารา (ไร่)	ปาล์มน้ำมัน (ไร่)	ข้าว (ไร่)	ไม้ผล (ไร่)	พืชอื่น ๆ (ไร่)	
อปีน	๕๑,๕๕๗	๑๕,๖๒๗.๓	๑๒,๗๕๖.๘	๑๔๕	๗๙๘.๔	๑๗๐.๐	๒๙,๔๙๗.๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
อปีน	๙๘๘	๑,๑๔๔	-	๓๒	๓๕๖	๙,๓๙๙	๕๑๘	๒๘	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ ไม่มีในพื้นที่
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน ไม่มีในพื้นที่
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ จำนวน ๑ แห่ง คือ
ชื่อฟาร์ม จ้าวขุนอนัญตะฟาร์ม (ฟาร์มไก่เนื้อขนาดใหญ่) ที่ตั้งหมู่ที่ ๑๒ บ้านควนนกหว้า

ตำบลอปีน

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่น ๆ
อปีน	๒๖	-	-	-	๒๖	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ว่า ไม่มี)

ไม่มี

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครั้วเรื้อนและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครั้วเรื้อน และประชากร

ที่	หมู่บ้าน	ครั้วเรื้อน ทั้งหมด	ครั้วเรื้อน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑.	บ้านไสนา	๑,๔๕๘	๘๓๘	๙๒๔	๘๙๕	๑,๘๑๙
๒.	บ้านโพธิ์บาย	๕๑๐	๓๐๒	๖๕๙	๖๓๑	๑๒๙๐
๓.	บ้านสายกลาง	๒๔๖	๒๑๗	๓๖๙	๓๗๓	๗๔๒
๔.	บ้านปลายสาย	๑๗๙	๑๔๗	๒๒๘	๒๓๗	๔๖๕
๕.	บ้านไสขรบ	๔๔๑	๓๕๑	๖๑๔	๖๓๐	๑,๒๔๔
๖.	บ้านควนเจริญ	๒๐๘	๑๔๒	๒๕๑	๒๖๘	๕๑๙
๗.	บ้านนูน	๑๖๘	๑๓๗	๒๔๘	๒๔๔	๔๙๒
๘.	บ้านบางหยด	๑๕๗	๑๑๔	๒๕๑	๒๕๓	๕๐๔
๙.	บ้านบ่อพระ	๓๙๗	๒๙๑	๔๓๕	๕๐๙	๙๔๔
๑๐.	บ้านใหม่	๒๐๙	๙๙	๒๗๔	๒๖๕	๕๓๙
๑๑.	บ้านควนใหม่	๑๖๘	๑๑๑	๒๘๓	๒๕๓	๕๓๖
๑๒.	บ้านควนนกหว้า	๑๘๑	๑๓๕	๑๘๙	๑๘๔	๓๗๓
รวม		๔,๓๒๒	๒,๘๘๔	๔,๗๒๕	๔,๗๔๒	๙,๔๖๗

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอพระแสง,พ.ศ.๒๕๖๙

๒) หัวหน้าครั้วเรื้อนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครั้วเรื้อนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรื้อน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๔๒๕	๒๓.๔๐
๕๖ - ๖๕ ปี	๔๕๕	๒๕.๐๖
๔๖ - ๕๕ ปี	๕๓๕	๒๙.๔๖
๓๖ - ๔๕ ปี	๒๘๖	๑๕.๗๕
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๐๘	๕.๙๕
๑๘ - ๒๕ ปี	๗	๐.๓๙
รวม	๑,๘๑๖	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑,๖๔๓	๙๐.๔๗
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๗๓	๙.๕๓
รวม	๑,๘๑๖	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ. ๒๕๖๕

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๙๓๖	๗๓.๒๙
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๕๐๒	๓๙.๓๓
เช่า	๗	๐.๕๔
รวม	๑,๔๔๕	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๔

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑๑๖	๔๔๘	๕	๔๓๑	๙๓๖

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๔

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

เกษตรกรในตำบลอโพนมีรายได้หลักมาจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล พืชผัก และพืชไร่ นอกจากนี้ยังมีรายได้จากการรับจ้างทั่วไป โดยเฉพาะในช่วงหน้าแล้งที่หยุดกรีดยาง รวมถึงรายได้จากการทำประมงน้ำจืดสำหรับครัวเรือนที่อยู่ใกล้แม่น้ำตาปีและคลองอโพน

รายได้เฉลี่ย: จากการรับจ้างทั่วไป ธุรกิจส่วนตัว และการค้าขาย อยู่ที่ประมาณ

๖๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี/ครัวเรือน

รายจ่ายเฉลี่ย: ทั้งค่าอุปโภคบริโภค การศึกษา และต้นทุนการเกษตร อยู่ที่ประมาณ

๘๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี/ครัวเรือน

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่กว่า ร้อยละ ๘๐ เป็นลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) โดยมีแหล่งเงินทุนรองลงมาคือ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนหมู่บ้าน เพื่อน และธนาคารพาณิชย์ ปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อภาวะหนี้สินคือ ปัจจัยการผลิตมีราคาแพงแต่ราคาผลผลิตตกต่ำ

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ โดยมีศาสนสถานที่สำคัญในพื้นที่ตำบลอโพน จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ วัดย่านดินแดง (หมู่ที่ ๑) และ วัดบางหยด (หมู่ที่ ๑๐)

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ตำบลอโพนมีประเพณีและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน โดยมีงานประจำปี และกิจกรรมทางศาสนาที่สำคัญ ดังนี้:

ประเพณีสงกรานต์: จัดขึ้นในเดือนเมษายน มีกิจกรรมสรงน้ำพระ

ประเพณีวันสารทเดือนสิบ: จัดขึ้นในช่วงเดือนกันยายนถึงตุลาคม เพื่อทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้บรรพบุรุษ

ประเพณีชักพระ: จัดขึ้นในเดือนตุลาคม หลังวันออกพรรษา

ประเพณีอื่น ๆ: เช่น ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา และประเพณีลอยกระทง

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
อโพน	๑	๑๐	๑	๑๐	๑	๔๐	๔	๘๕๔	๑	๕๐	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๑๕
เครื่องดื่มน้ำ	๐
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๔
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๑
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๓
รวม	๒๓

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชน ตาปี-อี่ปัน ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	๑	อี่ปัน	๒๗๑
วิสาหกิจชุมชน ปาล์มน้ำมันลุ่มน้ำตาปีพระแสง	๒	อี่ปัน	๒๐๙
วิสาหกิจชุมชน ยางแผ่นรมควันพระแสงรับเบอร์	๕	อี่ปัน	๕๑
เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ตาปี อี่ปัน ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน	๑	อี่ปัน	๒๘๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านบางหยด	๘	อี่ปัน	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโพธิ์บาย	๒	อี่ปัน	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านบ่อพระ	๙	อี่ปัน	๔๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
สหกรณ์การเกษตรพระแสง จำกัด	๑	อี่ปัน	๕๐

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี,พ.ศ.๒๕๖๗

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
อี่ปัน	-	๑	-	๑	๑	-	-	-	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญซี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
อี่ปุ่น	๑	๑	-	๓	๑๑	๑๒	๒	๐	๑

หมายเหตุ : อาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลอี่ปุ่น มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิธีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๑๓ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
อี่ปุ่น	๑๓	เกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาที่ดิน	การจัดการดินและปุ๋ย	๒	อี่ปุ่น
๒	ศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและนวัตกรรมกรรมการเกษตร	เศรษฐกิจพอเพียง, เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน	๕	อี่ปุ่น

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	อี่ปุ่น	แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันลุ่มน้ำตาปีพระแสง	ปาล์มน้ำมัน	๒๐๓	๖,๓๑๕.๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้า ปาล์มน้ำมัน

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[✓] น้ำฝน [ ]ชลประทาน [ ] บ่อน้ำบาดาล [ ] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

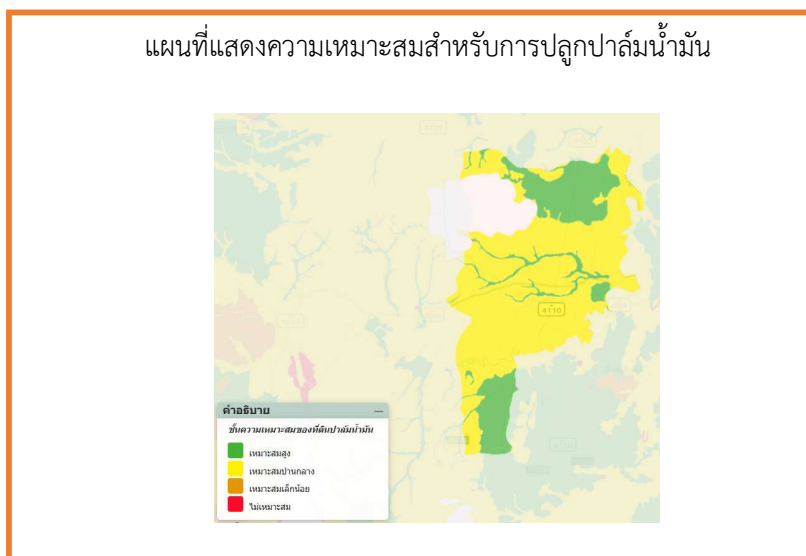
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
อปีน	๑๒,๒๕๒	๓๔,๔๐๑	๐	๐	๔๖,๖๕๓

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน

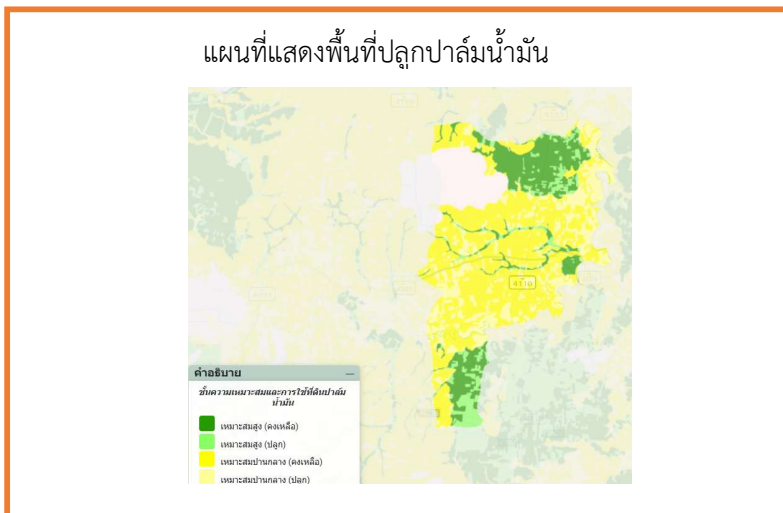
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๒) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตปาล์มน้ำมัน

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
อปีน	๑,๐๐๔	๑๒,๗๕๖.๘๐	๑๕,๙๙๖.๑๑	๔๗,๙๘๘.๓๓	๓.๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง. พ.ศ. ๒๕๖๙

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง)
 (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

(๓) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
อู่ปิ่น	๓,๓๙๔	๙,๓๖๓	๐	๐	๑๒,๗๕๗

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม
 (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

๑) การใช้พันธุ์ดี

เกษตรกรในพื้นที่ศึกษาหาข้อมูลและใช้พันธุ์ปาล์มน้ำมัน จากแปลงเพาะพันธุ์ที่เชื่อถือได้ ได้แก่ แหล่งพันธุ์จากบริษัท ยูนิวานิช จำกัด ,บริษัท โกลเด้น เทเนอรา จำกัด, สินธุเศรษฐ์ พันธุ์ปาล์ม กระบี่, พันธุ์สุราษฎร์ ๒, ๗ และพันธุ์คอมแพ็ค ซึ่งพันธุ์ปาล์มที่ระบุข้างต้นล้วนเป็นลักษณะพันธุ์เทเนอรา ได้รับการผสมแบบปิดทั้งนั้น

๒) การเตรียมดิน

เตรียมหลุมปลูกขุดหลุมให้มีขนาดใหญ่กว่าถุงต้นกล้าเล็กน้อย รูปตัวยูหรือทรงกระบอก ควรแยกดินบน - ล่างออกจากกัน รองกันหลุมด้วยปุ๋ยร็อกฟอสเฟต (๐-๓-๐) อัตรา ๒๕๐ - ๕๐๐ กรัม/หลุม

๓) การปลูก

ควรใช้ต้นกล้าที่มีอายุ ๘ เดือนขึ้นไปซึ่งมีลักษณะต้นสมบูรณ์แข็งแรง ไม่แสดงอาการผิดปกติและมีใบรูปขนนกจำนวนอย่างน้อย ๒ ใบ เวลาปลูกควรปลูกในช่วงฤดูฝน ไม่ควรปลูกช่วงปลายฤดูฝนต่อเนื่องฤดูแล้งหรือหลังจากปลูกแล้วจะต้องมีฝนตกอีกอย่างน้อยประมาณ ๓ เดือนจึงจะเข้าฤดูแล้งข้อควรระวังหลังจากปลูกไม่ควรเกิน ๑๐ วันจะต้องมีฝนตกวิธีการปลูกถอดถุงพลาสติกออกจากต้นกล้าปาล์มน้ำมัน อย่าให้ก้อนดินแตกจะทำให้ต้นกล้าชะงักการเจริญเติบโต วางต้นกล้าลงในหลุมปลูกใส่ดินชั้นบนลงกันหลุมแล้วจึงใส่ดินชั้นล่างตามลงไปและจัดต้นกล้าให้ตั้งตรงแล้วจึงอัดดินให้แน่นเมื่อปลูกเสร็จแล้วโคนต้นกล้าจะต้องอยู่ในระดับเดียวกับระดับดินเดิมของแปลงปลูกตอนปลูกควรใช้ตาข่ายหุ้มรอบโคนต้นเพื่อป้องกันหนูหลังจากปลูกเตรียมการป้องกันกำจัดหนูโดยวิธีผสมผสานหากสำรวจแล้วพบว่ามีหนูเข้าทำลายควรวางเหยื่อพิษและกรงดัก

การปลูกซ่อมเมื่อพบต้นปาล์มที่ถูกทำลายโดยศัตรูพืชและต้นที่กระทบกระเทือนจากการขนส่งหรือการปฏิบัติอย่างรุนแรงตลอดจนต้นผิดปกติจะต้องขุดทิ้งและปลูกซ่อม ควรปลูกซ่อมให้เร็วที่สุดตั้งนั้นควรเตรียมต้นกล้าไว้สำหรับปลูกซ่อมประมาณร้อยละ ๕ ของต้นกล้าที่ต้องการใช้ปลูกจริง โดยดูแลรักษาไว้ในถุงพลาสติกสีดำ ขนาด ๑๕ x ๑๘ นิ้ว ต้นกล้าจะมีอายุระหว่าง ๑๒ - ๑๘ เดือน ทั้งนี้เพื่อให้ต้นกล้าที่นำไปปลูกซ่อมมีขนาดใกล้เคียงกับต้นกล้าในแปลงปลูกจริงหรือเตรียมโดยนำไปปลูกระหว่างต้นปาล์มในแถวนอกสุด เพื่อให้คงระยะปลูกภายในแปลงไว้และสะดวกในการจัดการสวน การปลูกซ่อมแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ

(๑) ปลูกซ่อมหลังจากปลูกในแปลงประมาณ ๑ - ๒ เดือนหรือไม่ควรเกิน ๑ ปี อาจเกิดจากการกระทบกระเทือนตอนขนย้ายปลูกได้รับความเสียหายจากศัตรูปาล์มน้ำมัน เช่น หนู เม่น หรือเกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมความแห้งแล้งหลังปลูกอย่างรุนแรง

(๒) ปลูกซ่อมหลังจากการย้ายปลูก ๑ ปีขึ้นไปเป็นการปลูกซ่อมต้นกล้าที่มีลักษณะผิดปกติ เช่น ต้นมีลักษณะทรงสูงโตเร็วผิดปกติซึ่งเป็นลักษณะของต้นตัวผู้

๔) ระบบการให้น้ำ ในสภาพพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝนน้อยกว่า ๑,๘๐๐ มิลลิเมตร/ปี และมีฤดูแล้งยาวนาน ๓ - ๕ เดือน ควรมีการให้น้ำเสริมเพื่อเพิ่มผลผลิตทะลายให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงเงินทุนด้วย สำหรับการติดตั้งระบบน้ำควรพิจารณาดังนี้

- พื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ มีแหล่งน้ำเพียงพอ ควรติดตั้งระบบน้ำแบบน้ำหยด (Drip Irrigation)
- พื้นที่ที่มีแหล่งน้ำมากเกินพอ ควรติดตั้งระบบน้ำแบบโปรยน้ำ (Mini Sprinkler)

๕) การดูแลรักษา

(๑) การตัดแต่งทางใบ

การตัดแต่งทางใบปาล์มน้ำมัน มีวัตถุประสงค์เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น การกำจัดวัชพืช การให้ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว เป็นต้น แต่ในทางทฤษฎีแล้วต้องการตัดทางใบออกให้เหลือน้อยที่สุดเพื่อช่วย

ในการปรุงอาหาร ปาล์มน้ำมันที่มีขนาดเล็กและยังไม่ให้ผลผลิต ควรตัดทางใบล่างสุดโดยรอบลำต้นออกก่อน เพื่อให้ง่ายต่อการกำจัดวัชพืชบริเวณรอบโคนต้น หลังจากนั้นจึงค่อยตัดทางใบในตำแหน่งเหนือขึ้นไป ส่วนปาล์ม น้ำมันที่โตแล้วนิยมตัดทางใบให้เหลือสำหรับรองรับทะลายปาล์มเพียง ๒ ทาง และเพื่อสะดวกในการเก็บเกี่ยวทาง ใบที่ถูกตัดเรียบร้อยแล้วควรวางเรียงให้กระจายไว้รอบโคนต้น หรือวางเรียงซ้อน ๒ ถึง ๓ ชั้น และวางเป็นแถว ระหว่างแถวต้นปาล์ม จะเป็นการช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน และสามารถรักษาความชุ่มชื้นของดินได้อีกทาง หนึ่งด้วย

(๒) การตัดช่อดอกทิ้งในระยะแรก

ปาล์มน้ำมันจะเริ่มให้ผลผลิตเมื่อมีอายุประมาณ ๓ ปีหลังการปลูก มีคำแนะนำให้ทำการตัด ช่อดอกที่เกิดขึ้นในระยะแรกทิ้งเพื่อให้การเจริญเติบโตของต้นมีความสมบูรณ์เต็มที่แทนที่จะต้องใช้อาหารส่วนหนึ่ง ไปเลี้ยงผล ซึ่งในระยะแรกต้นมักมีขนาดเล็กและไม่สมบูรณ์ เปอร์เซ็นต์ของน้ำมันระดับต่ำ ไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ บางครั้งการเกิดช่อดอกในระยะแรกจะให้ช่อดอกกะเทย คือ มีส่วนของดอกตัวผู้และตัวเมียอยู่ในช่อดอกเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่ดี ควรจะทำการตัดทิ้ง การตัดช่อดอกทิ้ง มักจะเริ่มทำตั้งแต่ต้นปาล์มมีอายุเพียง ๑๔ เดือน หลังย้ายปลูกจนถึง ๒๖ เดือน หลังจากนั้นจึงปล่อยให้ช่อดอกเจริญเติบโตเป็นผลที่สมบูรณ์

(๓) การช่วยผสมเกสร

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีช่อดอกตัวผู้และช่อดอกตัวเมียอยู่ในต้นเดียวกัน แต่แยกกันอยู่คนละ ช่อ เนื่องจากเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียในต้นมีช่วงการบานไม่พร้อมกัน ปาล์มน้ำมันจึงจัดเป็นพืชผสมข้าม การผสมเกสรระหว่างต้นเกิดขึ้นโดยลม หรือแมลงเป็นตัวนำ ในระยะแรกของการติดผลมีการสร้างช่อดอกน้อย ละออง เกสรจึงอาจมีไม่เพียงพอ ทำให้การติดผลค่อนข้างต่ำ รวมไปถึงสภาพอากาศ เช่น ในช่วงที่มีฝนตกชุก การผสม เกสรอาจต่ำกว่าปกติ ดังนั้นการช่วยผสมเกสรในระยะแรกจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันในบาง พื้นที่

วิธีการทำโดยตัดช่อดอกตัวผู้ที่บานแล้วเคาะให้ละอองเกสรหลุดร่วงลงไปบนถุงกระดาษ หาก จะทำการเพิ่มจำนวนของละอองเกสรเพื่อช่วยการผสมในวันถัดมา จะต้องนำละอองเกสรมาผึ่งแดดให้แห้ง และ นำมาผสมใน Desiccators หลังจากเก็บละอองเกสรมาแล้วจึงนำไปผสมกับผง Talcum ในอัตราส่วนละอองเกสร ต่อผง Talcum ๑ ต่อ ๕ แล้วนำไปผสมกับช่อดอกตัวเมียที่พร้อมจะรับการผสม เนื่องจากวิธีการดังกล่าวนี้ต้องใช้ แรงงานคนช่วย โดยเฉพาะในพื้นที่ขนาดใหญ่และจะทำให้สิ้นเปลืองแรงงาน จึงได้มีผู้นำด้วงชนิดหนึ่งมาจากอัฟ ริกา เรียกว่า ด้วงวงดอกปาล์มน้ำมัน (Elaeidobius Karumericus) โดยการนำมาปล่อยในสวนปาล์มเพื่อช่วยใน การผสมเกสร ด้วงชนิดนี้จะขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็วและไม่ทำอันตรายต่อต้นปาล์ม และพบว่าการผสมละอองเก สรได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

๖) การใส่ปุ๋ย

ควรแบ่งใส่ปีละ ๒ - ๓ ครั้งตามความเหมาะสม

(๑) การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันอายุ ๑ - ๓ ปีเป็นช่วงที่มีการเจริญเติบโตทางลำต้นและใบอย่างรวดเร็ว ใส่ปุ๋ยในช่วงนี้เพื่อให้มีการเจริญเติบโตทั้งทางลำต้นและทางใบอย่างรวดเร็วโดยมีเป้าหมายเพื่อให้ต้นปาล์มน้ำมัน ให้ผลผลิตที่สูง และสม่ำเสมอในระยะต่อ ๆ ไปอย่างไรก็ตามการใส่ปุ๋ยเคมีต้องคำนึงถึงชนิดของดินที่ปลูกปาล์ม น้ำมันเนื่องจากในดินแต่ละพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่แตกต่างกัน

(๒) การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันอายุ ๔ ปีขึ้นไปหรือที่ให้ผลผลิตแล้ว ควรให้ปุ๋ยตามค่าการวิเคราะห์ดิน และใบปาล์มน้ำมันควบคู่กับการสังเกตลักษณะอาการขาดธาตุอาหารที่มองเห็นได้ที่ต้นปาล์มน้ำมันเพื่อปรับการใส่ ปุ๋ยเคมีให้เพิ่มขึ้นหรือน้อยลงตามความเหมาะสมหากไม่สามารถวิเคราะห์ดินและใบได้ควรใส่ปุ๋ยดังในตารางที่ ๒

โดยปริมาณปุ๋ยที่ใส่ในปีถัดไป ให้พิจารณาตามปริมาณผลผลิตที่ได้รับในปีนั้นกำจัดวัชพืชก่อนใส่ปุ๋ยและใส่ปุ๋ย ในขณะที่ดินมีความชื้นเพียงพอหลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยเมื่อฝนแล้งหรือฝนตกหนัก

ปุ๋ยไนโตรเจน โปแตสเซียมและแมกนีเซียมหว่านบริเวณรอบโคนต้นให้ระยะห่างจากโคนต้น เพิ่มขึ้นตามอายุปาล์ม (๐.๕๐ เมตร ถึง ๒.๕๐ เมตร) ส่วนฟอสฟอรัสมักถูกตรึงโดยดินได้ง่ายควรลดการสัมผัสดิน ให้มากที่สุด จึงควรใส่ฟอสฟอรัสบนกองทางหรือทะเลาะเปล่าเนื่องจากเป็นบริเวณที่รากปาล์มหนาแน่นอีกยังช่วยลดการสูญเสียปุ๋ยจากการชะล้างหรือไหลบ่าของปุ๋ยไปตามผิวดิน

ควรใส่แมกนีเซียมก่อนโปแตสเซียมอย่างน้อย ๒ สัปดาห์ ใส่ทะเลาะเปล่าประมาณ ๑๕๐ - ๒๐๐ กก./ต้น/ปี วางรอบโคนต้นเพื่อปรับปรุงสภาพดินรักษาความชื้นและป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันนั้นจะมีผลต่อผลผลิตหลังจากที่ใส่ไปแล้วประมาณ ๒ ปีดังนั้นจึงไม่ควรลดปริมาณปุ๋ย เนื่องจากตอนนั้นราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันต่ำเพราะการไม่ใส่ปุ๋ยหรือการลดอัตราปุ๋ยจะมีผลกระทบอย่างรุนแรงกับปาล์มที่มีอายุต่ำกว่า ๘ ปี

๗) การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยวผลผลิตอายุการเก็บเกี่ยวเริ่มให้ผลผลิตครั้งแรกอายุประมาณ ๓๐ เดือนนับจากหลังปลูกลงแปลง และจะให้ผลผลิตอย่างต่อเนื่องเก็บเกี่ยวได้ตลอดปีแต่ต้องมีการดูแลรักษาที่เหมาะสมต่ออายุและสภาพพื้นที่แล้วปาล์มน้ำมันจะให้ผลผลิตเฉลี่ยตลอดชีวิต ๓,๐๐๐ กก./ไร่/ปี

รอบการเก็บเกี่ยวอยู่ในช่วง ๑๐ - ๒๐ วัน แล้วแต่ฤดูกาล โดยเฉลี่ยประมาณ ๑๕ วันต่อครั้งเก็บเกี่ยวเมื่อปาล์มน้ำมันสุกพอดีชนิดผลดิบสีเขียวให้เก็บเกี่ยวเมื่อผลสุกเป็นสีส้มมากกว่า ๘๐% ของผล หรือมีผลร่วง ๑ - ๓ ผล ส่วนชนิดผลดิบสีดำเมื่อสุกเปลี่ยนสีผลเป็นสีแดงให้เก็บเกี่ยวเมื่อมีผลสุกร่วงจากทะเลาะ ๑ - ๓ ผลเมื่อเนืองเปลือกจะเห็นเนื้อผลเป็นสีส้มเข้ม เก็บเกี่ยวทะเลาะปาล์มน้ำมันแล้วส่งขายให้ลานเท แล้วจัดส่งโรงงานภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ข้อควรปฏิบัติในการเก็บเกี่ยว มีดังนี้

- (๑) ตัดทะเลาะปาล์มน้ำมันอยู่ในระยะสุกพอดี คือทะเลาะปาล์มเริ่มมีผลร่วง แต่ไม่ควรตัดทะเลาะปาล์มที่ยังดิบอยู่ เพราะในผลปาล์มดิบยังมีสภาพเป็นน้ำและมีแป้งอยู่ ยังไม่แปรสภาพเป็นน้ำมัน ส่วนทะเลาะที่สุกเกินไปจะมีกรดไขมันอิสระสูง และผลปาล์มสดอาจมีสารบางชนิดอยู่ อาจเป็นอันตรายกับผู้บริโภคได้
- (๒) รอบของการเก็บเกี่ยว จะอยู่ในช่วงที่ผลปาล์มน้ำมันออกชุก ควรจะอยู่ในช่วง ๗ ถึง ๑๐ วัน
- (๓) ผลปาล์มที่เป็นลูกร่วงที่อยู่บริเวณโคนปาล์มน้ำมัน และที่ค้างในกาบต้นควรเก็บออกมาให้

หมด

(๔) ก้านทะเลาะของปาล์มน้ำมันควรตัดให้สั้นและต้องให้ติดกับทะเลาะ

(๕) พยายามให้ทะเลาะปาล์มน้ำมันชอกช้ำน้อยที่สุด

ข้อควรคำนึง

- (๑) ผลปาล์มน้ำมันที่ตัดแล้ว ควรจะดำเนินการจัดส่งให้ถึงโรงงานภายใน ๒๔ ชั่วโมง
- (๒) ทะเลาะปาล์มสุกที่จัดว่าได้มาตรฐาน คือ ผลปาล์มชั้นนอกสุดของทะเลาะหลุดร่วงจากทะเลาะ
- (๓) ผลปาล์มหากมีจำนวนเต็มทะเลาะ แสดงให้เห็นได้ชัดว่าได้รับการดูแลรักษาอย่างดี
- (๔) ไม่ควรให้มีทะเลาะปาล์มน้ำมันที่มีอาการชอกช้ำและเสียหายอย่างรุนแรง
- (๕) ไม่ควรให้มีทะเลาะปาล์มน้ำมันที่เป็นโรคใด ๆ หรือน่าเสียด
- (๖) ไม่ควรให้มีทะเลาะที่สัตว์กินหรือทำความเสียหายแก่ผลปาล์ม
- (๗) ไม่ควรให้มีสิ่งสกปรกเจือปน เช่น ดิน หิน ทราย ไม้กาบหุ้มทะเลาะ เป็นต้น

- (๘) ไม่ควรให้มีทะเลาะปาล์มน้ำมันเปล่า ๆ เจือปนด้วย
 (๙) ความยาวของก้านทะเลาะควรไว้ ควรให้มีความยาวประมาณ ๒ นิ้ว

มาตรฐานในการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมัน

มาตรฐานในการเก็บเกี่ยว มีดังนี้

- (๑) จะต้องไม่ตัดผลปาล์มดิบไปขายเพราะจะขายได้ในราคาไม่เต็มที่
- (๒) จะต้องไม่ปล่อยให้ผลปาล์มน้ำมันสุกอยู่บนต้นนานเกินไป
- (๓) จะต้องเก็บผลปาล์มที่ร่วงลงบนพื้นให้หมด
- (๔) จะต้องไม่ทำให้ผลปาล์มน้ำมันที่เก็บเกี่ยวแล้วมีบาดแผล
- (๕) จะต้องคัดเลือกทะเลาะปาล์มน้ำมันที่สมบูรณ์ ส่วนทะเลาะที่มีจำนวนน้อยให้ทิ้งทะเลาะไป

เลย

- (๖) การตัดซั้วทะเลาะปาล์มน้ำมันจะต้องตัดให้มีขนาดสั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้
- (๗) จะต้องทำความสะอาดผลปาล์มน้ำมันที่เปื้อนดิน อย่าให้มีเศษหินดินปนไปด้วย
- (๘) เมื่อตัดผลปาล์มน้ำมันแล้ว จะต้องรีบส่งผลปาล์มไปยังโรงงาน ภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

โรคที่สำคัญ ได้แก่

(๑) โรคใบไหม้ พบมากในระยะต้นกล้า สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัดโดยให้เผาทำลายใบ และต้นที่เป็นโรค

(๒) โรคก้านทางใบบิด พบในต้นปาล์มน้ำมันที่มีอายุระหว่าง ๑ ถึง ๓ ปีหลังจากนำลงปลูกในแปลงแล้ว ส่วนสาเหตุเกิดจากความผิดปกติของพันธุกรรม การป้องกันทำได้โดยการกำจัดตัดทางใบที่เป็นโรคออกให้ต่ำกว่าเนื้อเยื่อส่วนที่เนา และเลือกต้นกล้าจากสายพันธุ์ที่ไม่มีประวัติการเป็นโรค

(๓) โรคยอดเน่า พบในปาล์มน้ำมันที่มีอายุระหว่าง ๑ ถึง ๓ ปี และจะระบาดมากในฤดูฝน ส่วนสาเหตุเกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรมและเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคออก แล้วราดสารเคมีในบริเวณกรวยยอดของต้นที่เป็นโรค

(๔) โรคทะเลาะเน่า โรคจะเข้าทำลายผลปาล์มน้ำมันในช่วงระยะเวลาก่อนที่จะสุก ในช่วงที่ปาล์มน้ำมันมีอายุระหว่าง ๓ ถึง ๘ ปี และจะมีการระบาดมากในช่วงฤดูฝน สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด ตัดแต่งทางใบ กำจัดวัชพืช เพื่อให้มีอากาศถ่ายเทมากขึ้น ส่วนดอกที่ไม่ได้รับการผสมพันธุ์ควรจะให้เผาทำลายนอกแปลงที่ปลูก

(๕) โรคลำต้นเน่า พบมีการระบาดในปาล์มอายุระหว่าง ๑๐ ถึง ๑๕ ปี สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด หลีกเลี้ยงพื้นที่ที่เคยปลูกมะพร้าวหรือปาล์มน้ำมันมาก่อน และต้องมีการกำจัดต้นที่เป็นโรคออกจากแปลงด้วย

แมลงที่สำคัญ ได้แก่ หนอนหน้าแมว ดั๋งกุหลาบ และดั๋งแรด

การป้องกัน ทำได้โดยการกำจัด ควรจะสร้างแมลงศัตรูธรรมชาติและไม่ควรใช้สารเคมีโดยไม่จำเป็น พร้อมทั้งให้กำจัดแหล่งขยายพันธุ์ กำจัดไข่ หนอน ดักแด้ และตัวเต็มวัย

ศัตรูที่สำคัญ ความเสียหายที่เกิดกับปาล์มน้ำมัน แบ่งตามอายุต้นปาล์มน้ำมันได้ ๒ ระยะ คือ

(๑) ระยะตั้งแต่ปาล์มน้ำมันเริ่มปลูกใหม่จนถึงระยะเริ่มให้ผลผลิต (อายุ ๑ ถึง ๓ ปี) มักพบในสัตว์ประเภทเม่น หมูป่า หนู และอีเห็น โดยสัตว์เหล่านี้จะเข้ามากัดโคนต้นอ่อนและทางใบปาล์มน้ำมันส่วนที่ติดกับพื้นดิน

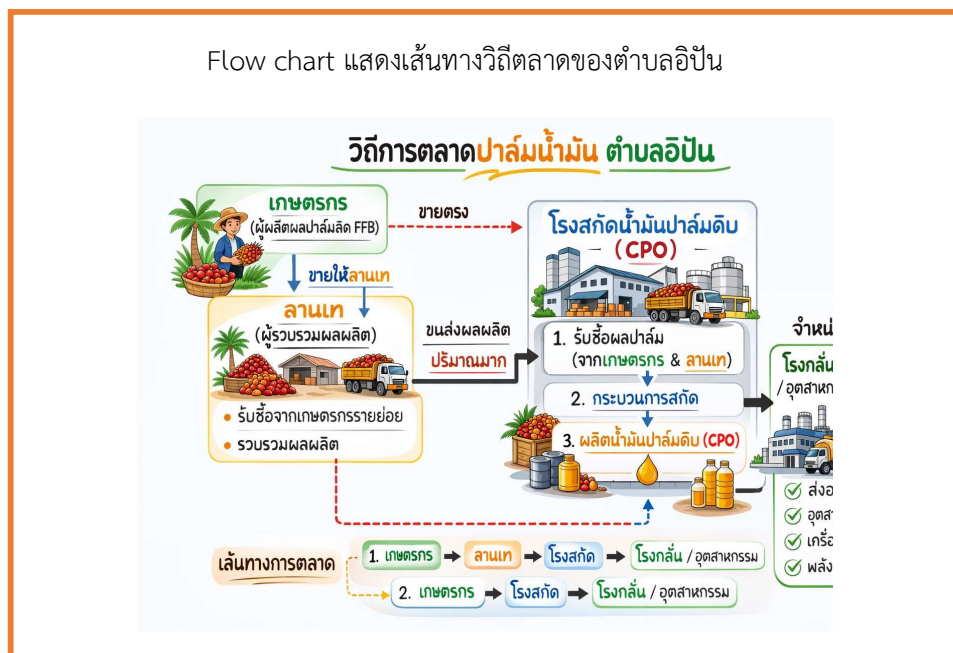
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

วิธีการตลาดของพืชเศรษฐกิจหลักในพื้นที่ มีลักษณะการไหลของสินค้าจากเกษตรกรสู่ผู้บริโภคหรือโรงงานอุตสาหกรรมผ่านตัวกลางในท้องถิ่น ดังนี้

วิธีการตลาดปาล์มน้ำมันในตำบลอปีนมี ๓ ช่องทางหลัก คือ:

- เกษตรกร: เป็นผู้ผลิตผลปาล์มสด โดยส่วนใหญ่นิยมนำผลผลิตไปขายให้แก่ ลานเท ในพื้นที่หรือโรงงานสกัดโดยตรง.
- ลานเท (ผู้รวบรวม): ทำหน้าที่รับซื้อผลปาล์มสดจากเกษตรกรรายย่อยในตำบล เพื่อรวบรวมให้ได้ปริมาณมากและขนส่งต่อให้แก่โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม.
- โรงสกัดน้ำมันปาล์มดิบ: รับซื้อผลปาล์มจากทั้งเกษตรกรและลานเท เพื่อนำไปเข้ากระบวนการสกัดเป็นน้ำมันปาล์มดิบ (CPO) และจำหน่ายต่อไปยังโรงกลั่นน้ำมันพืชหรืออุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิถีการตลาดปาล์มน้ำมันตำบลอปีน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง,พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

มีแหล่งรับซื้อ รวม ๕ แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่ ๑ ตำบล อปีน จำนวน ๑ แห่ง (ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรพระแสง จำกัด)
- อยู่ในหมู่ที่ ๕ ตำบล อปีน จำนวน ๓ แห่ง (ได้แก่ ลานเท ปาล์มทองมาก, พิศาลปาล์ม และ เออลิน ปาล์ม)
- อยู่ในหมู่ที่ ๑๒ ตำบล อปีน จำนวน ๑ แห่ง (ได้แก่ อติเรก ปาล์มทองคำ)

มีโรงงานน้ำมันปาล์ม รวม ๑ แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่ ๑ ตำบล อปีน จำนวน ๑ แห่ง (บริษัท แสงศิริน้ำมันปาล์ม จำกัด)

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในอำเภอจำนวน ๑,๐๐๔ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๒ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๒	อปีน	ปราชญ์ (นายวิเชียร เหมทานนท์)	การจัดการดินปุ๋ย,การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน
๒	๕	อปีน	Smart Farmer ต้นแบบ (นายวิรุยุทธ วรรณศรี)	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน, การลดต้นทุนการผลิต, การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ และการทำอาชีพเสริมในสวนปาล์มน้ำมัน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	๒	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาที่ดิน ศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงและนวัตกรรมเกษตร
แปลงใหญ่	๑	แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันลุ่มน้ำตาปีพระแสง
วิสาหกิจชุมชน	๔	วิสาหกิจชุมชน ตาปี-อปีน ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน วิสาหกิจชุมชน ปาล์มน้ำมันลุ่มน้ำตาปีพระแสง วิสาหกิจชุมชน ยางแผ่นรมควันพระแสงรับเบอร์ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ตาปี อปีน ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน
กลุ่มแม่บ้าน	๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโพธิ์บาย
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๑	กลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านบางหยด
กลุ่มยุวเกษตรกร	๑	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านป่อพระ

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ปาล์มน้ำมัน ตำบลอิน

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นที่ดอนในเขตดิบชั้น (ร้อยละ ๘๕.๙๑) แต่อยู่นอกเขตชลประทาน	มีแหล่งรับซื้อ (ลานเท) กระจายในพื้นที่ ม.๑, ม.๕ และ ม.๑๒ รวม ๕ แห่ง	จำหน่ายผลผลิตเข้าสู่โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบในระดับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง
	ปัญหา Pain point	ประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากในลุ่มน้ำตาปช่วงฤดูฝน และขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง	ในตำบลไม่มีโรงงานสกัดขนาดใหญ่ ทำให้ต้องเสียค่าขนส่งไปยังตำบลอื่น	ราคาผลผลิตไม่มีเสถียรภาพและมีความผันผวนตามตลาดโลก
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ส่งเสริมการจัดการน้ำในแปลงและปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้	พัฒนาระบบโลจิสติกส์การขนส่งของกลุ่มแปลงใหญ่เพื่อลดต้นทุนค่าขนส่ง	ขับเคลื่อนพื้นที่ไปสู่การเป็น "Oil Palm City" ตามนโยบายจังหวัด
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อยและเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ	มีการรวมกลุ่มเป็น "แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน" ที่เข้มแข็ง มีสมาชิก ๒๐๓ ราย	เกษตรกรรวมกลุ่มกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองราคากับโรงงานสกัด
	ปัญหา Pain point	เกษตรกรบางส่วนยอมรับนวัตกรรมยากและขาดทายาทสืบทอดอาชีพ	สมาชิกแปลงใหญ่ยังมีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับเกษตรกรทั้งหมดในตำบล	ขาดองค์ความรู้เชิงลึกด้านการตลาดและการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุม
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) และ Smart Farmer ต้นแบบเพื่อเป็นจุดถ่ายทอดความรู้	สร้างความเข้มแข็งให้องค์กรเกษตรกรผ่านกลไกศพก. เครือข่ายในพื้นที่	ส่งเสริมความรู้ด้านการตลาดนำการผลิตและนโยบาย Carbon Credit
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ผลผลิตเฉลี่ย ๒.๕ - ๓.๐ ตัน/ไร่ โดยเน้นพืชเชิงเดี่ยวเป็นหลัก	รวบรวมทะลายปาล์มสดส่งโรงงาน โดยเน้นการส่งถึงแหล่งรับซื้อภายใน ๒๔ ชั่วโมง	มุ่งเน้นการผลิตปาล์มคุณภาพเพื่อยกระดับรายได้และมาตรฐานการผลิต
	ปัญหา Pain point	ต้นทุนการผลิตสูง (ประมาณ ๓,๐๐๐ บาท/ไร่) และพบการระบาดของศัตรูพืช เช่น หนู	ผลผลิตบางส่วนยังไม่ได้มาตรฐาน และขาดเครื่องมือแปรรูปขั้นสูงในระดับกลุ่ม	สินค้ายังไม่ได้รับมาตรฐานรับรองในระดับสากลเป็นส่วนใหญ่
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ใช้พันธุ์ดี (Tenera) และใช้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)	ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมักใช้เองในกลุ่มเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีและลดต้นทุนเหลือ ๒,๕๐๐ บาท/ไร่	ผลักดันเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานสากล RSPO เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรระดับมาตรฐานสินค้าทางการเกษตร
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพ (ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
๓. แนวทางการพัฒนา	การบริหารจัดการเชิงรุกของสินค้าหลักและการพัฒนาศักยภาพด้านการตลาด (กลยุทธ์ SO)
๔. หลักการและเหตุผล	ปาล์มน้ำมันเป็นพืชหลักของตำบล แต่เกษตรกรยังประสบปัญหาอำนาจต่อรองราคาต่ำ และสินค้าส่วนใหญ่ยังขาดมาตรฐานการรับรองในระดับสากล ทำให้เสียโอกาสทางการตลาด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพตามมาตรฐาน ๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนในระยะยาว
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีความรู้และทักษะในการจัดการสวนตามมาตรฐาน RSPO
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน หมู่ที่ ๑ - ๑๒ ตำบลอโพน อำเภอลำทะเมนชัย
๘. กิจกรรมหลัก	๑. รับสมัครเกษตรกรและจัดตั้งกลุ่มเป้าหมาย ๒. อบรมให้ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร (RSPO) ๓. จัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบในพื้นที่
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอลำทะเมนชัย, ศบกด., และ อบต.อโพน
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี (แหล่งที่มา: งบประมาณจังหวัด/อบต./กรมส่งเสริมการเกษตร)
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรจำนวน ๓๐ ราย ได้รับการอบรมและมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบ ๑ แห่งในตำบล
๑๓. ผลลัพธ์ (Outcome)	เกษตรกรสามารถผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน สร้างอำนาจต่อรองด้านราคากับโรงงานสกัด และมีรายได้สุทธิต่อไร่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ ๓๖ (ต่อ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการการผลิตปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุนการผลิต
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานพัฒนาเกษตรกรและทรัพยากรการเกษตร (แผนลดต้นทุนการผลิต)
๓. แนวทางการพัฒนา	สร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกรและส่งเสริมการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กลยุทธ์ WO)
๔. หลักการและเหตุผล	ในพื้นที่ตำบลมีวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (เช่น ทะลายปาล์ม) จำนวนมาก ขณะที่ราคาปุ๋ยเคมีสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและโครงสร้างดินในแปลงเกษตรเริ่มเสื่อมโทรม
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีและลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกร ๒. เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดินและรักษาความชื้นในดิน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกิดการผลิตปุ๋ยหมักใช้เองในชุมชนเป้าหมายรวม ๒๐ ตันต่อปี
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกหมู่บ้านในตำบลอโศก อำเภอลำทะเมนชัย (เน้นเกษตรกรรายย่อย)
๘. กิจกรรมหลัก	๑. จัดอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการเรื่องการทำปุ๋ยหมัก ๒. สาธิตการใช้วัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นมาผลิตปุ๋ย ๓. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และปัจจัยการผลิตเบื้องต้น
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอลำทะเมนชัย, ศบกด., และ อบต.อโศก
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๓๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี (เป็นค่าวัสดุ ปุ๋ยคอก และปัจจัยการผลิต)
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรจำนวน ๓๐ รายได้รับการฝึกปฏิบัติและมีปุ๋ยหมักหมุนเวียนใช้ในพื้นที่
๑๓. ผลลัพธ์ (Outcome)	เกษตรกรสามารถลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีลงได้ (เป้าหมายจาก ๓,๐๐๐ เหลือ ๒,๕๐๐ บาท/ไร่) และสภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืชมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมชลประทาน. โครงการจัดทำแผนหลักการพัฒนาลุ่มน้ำระดับจังหวัด บทที่ ๑-๕ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน.,.,.,
- กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๕๖). พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยแล้ง จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ทะเบียนเกษตรกรอำเภอพระแสง. [Online]. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.survey.doae.go.th>. (วันที่ค้นข้อมูล: ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕).
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ระบบรายงานข้อมูลเกษตรกรแปลงใหญ่ (Co-farm). [Online]. เข้าถึงได้จาก: <https://co-farm.doae.go.th/profileslist.php>.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร. [Online]. เข้าถึงได้จาก:
<https://alc.doae.go.th/>.
- กรมการค้าภายใน. (๒๕๖๕). รายชื่อ-ที่อยู่ ลานทะเลลายปาล์มน้ำมันที่ได้รับการตรวจสอบให้คำรับรองเครื่องชั่ง ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๕. กระทรวงพาณิชย์.,.,
- สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง. (๒๕๖๙). ข้อมูลพื้นที่การเกษตร ๒๕๖๙.
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.). (๒๕๖๑). พื้นที่เป้าหมายในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ (Area Base).
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอพระแสง. (๒๕๖๙). ทะเบียนผู้เลี้ยงสัตว์ ๒๕๖๙.
- สำนักงานประมงอำเภอพระแสง. (๒๕๖๙). ทะเบียนผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ ๒๕๖๙.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพระแสง. (๒๕๖๙). แผนชุมชนตำบลอปีน ๒๕๖๙.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๑). สถานการณ์ด้านทรัพยากรและการพัฒนา จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓. (๒๕๖๕). ข้อมูลสถานศึกษาตำบลอปีน.
- สถานีอุตุนิยมวิทยาอุทกพระแสง. (๒๕๖๘). สภาพภูมิอากาศ ๒๕๖๔-๒๕๖๘.
- องค์การบริหารส่วนตำบลอปีน. แผนพัฒนาท้องถิ่น ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐. [Online]. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.sinpun.go.th>. (วันที่ค้นข้อมูล: ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙).
- GISTDA. (๒๕๕๖). พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมซ้ำซาก จังหวัดสุราษฎร์ธานี.